

Ilga Šuplinska: grozījumi Augstskolu likumā ir pirmais solis augstskolu autonomijas un atbildības stiprināšanā

Publicēts pirms vairāk nekā 5 gadiem

Publicēts: 12.05.2020.

Šodien, 2020. gada 12. maijā, valdība atbalstīja Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) sadarbībā ar citu nozaru ministrijām, Pārresoru koordinācijas centru un nozares pārstāvjiem izstrādāto Augstskolu likuma grozījumu projektu, lai sāktu iedzīvināt konceptuālajā ziņojumā par augstskolu iekšējās pārvaldības modeļa maiņu paredzētos risinājumus.

Augstskolu likuma grozījumi paredz, ka visas augstskolas ir universitātes tipa institūcijas, kas īsteno pētniecībā balstītu augstāko izglītību un iedalās universitātēs, lietišķo zinātņu augstskolās un mākslas un kultūras augstskolās.

Atbilstoši pasaules praksei augstskolu pārvaldībā tiek nodalīta akadēmisko un stratēģisko lēmumu pieņemšana. Lai to īstenotu, iekšējā pārvaldībā tiek izveidotas augstskolu padomes, kuru uzdevums ir, stiprinot augstskolu autonomiju, atvērtību un visu procesu caurspīdīgumu, virzīt augstskolu stratēģisko attīstību, kamēr senāta uzdevums – risināt zinātnes un izglītības jautājumus, nodrošinot akadēmisko brīvību un akadēmiskā personāla ekselenci.

“Augstskolu likuma grozījumi ir pirmais solis augstskolu pārvaldības reformā, tai pašā laikā ir vitāli svarīgi spert arī nākamos, pārveidojot akadēmiskā personāla slodzes veidošanās principus, pilnveidojot karjeras un izaugsmes sistēmu, paredzot, ka docētājs augstskolā ir studiju, zinātniskā un „trešās misijas” darba veicējs,” vērtē izglītības un zinātnes ministre Ilga Šuplinska.

Viņa arī norāda, ka ir svarīgi ieviest padomju darbību praksē un stratēģiskās darbības principus saistīt ar augstskolas spēcīgāko

zinātniskās darbības jomu un ar to saistīto studiju virzienu attīstību, kā arī pāriet uz vienotu augstskolu un zinātniskās darbības likumu, lai augstskolas darbībā nostiprinātu vienīgo izaugsmes un izrāviena ceļu arī Eiropas izglītības telpā – pētniecība, atklājumi, eksperimenti un inovācijas kā studiju satura, tautsaimniecības un zinātnes nozaru pamats.

Grozot Augstskolu likumu, tiek mainītas arī normas, kas skar rektora amata pretendentu atlases un vērtēšanas kārtību, kā arī rektora amatā iecelšanas un atcelšanas kārtību. Paredzēts, ka rektora amata pretendents atklātā starptautiskā konkursā izraudzīsies augstskolas padome, bet ievēlēs senāts. Savukārt rektora atcelšanu varēs ierosināt gan augstskolas padome, senāts, gan attiecīgās nozares ministrija, gan IZM, bet ierosinājuma pamatotība tiks izvērtēta Ministru kabineta noteiktā kārtībā.

Nēmot vērā, ka augstskolas padomes locekļi būs valsts amatpersonas, vienlaikus tiek veikti grozījumi likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" paredzot, ka augstskolas padomes locekļu un valsts kapitālsabiedrību padomju locekļiem valsts amatpersonas deklarācijas publiskojamā daļā ietvers informāciju par ienākumiem, kas gūti par valsts amatpersonas pienākumu izpildi, kā arī informāciju par citiem amatiem, uzņēmuma līgumiem un pilnvarojuma līgumiem.

Likuma grozījumi paredz arī Augstākās izglītības padomes darbības izbeigšanu, funkcijas sadalot starp Augstākās izglītības kvalitātes aģentūru un Latvijas zinātnes padomi.

Nēmot vērā valstī noteikto ārkārtējo situāciju, IZM par mēnesi pagarināja priekšlikumu iesniegšanas termiņu grozījumiem Augstskolu likumā. IZM saņēma priekšlikumus no Rektoru padomes, Jauno Zinātnieku apvienības, augstskolām un citām nozares organizācijām. Tai pašā laikā izmaiņas nozarē ir rosinātas jau vairāk nekā 10 gadu garumā, bet esošais Augstskolu likums darbojas kopš 1995. gada decembra. Konceptuālo ziņojumu par augstskolu iekšējās pārvaldības modeļa maiņu valdība apstiprināja 2020. gada 19. februārī, paredzot kompleksus strukturālos risinājumus augstākās izglītības un zinātnes nozares starptautiskajai konkurētspējai, fokusējoties uz pārvaldību, finansējumu un cilvēkresursiem.

Valdība nolēma abus šodien atbalstītos likumprojektus iesniegt Saeimā tālākai diskusijai un pieņemšanai.

Izglītības un zinātnes ministrijas
Komunikācijas nodaļa
prese@izm.gov.lv
tālr. 67047704

Saistītas tēmas

[Izglītības un zinātnes ministrija](#)

<https://www.mk.gov.lv/lv/jaunums/ilga-suplinska-grozijumi-augstskolu-likuma-ir-pirmais-solis-augstskolu-autonomijas-un-atbildibas-stiprinasana>